

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«19» вересня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

Освітня програма Середня освіта (мова і література англійська)

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.021 Англійська мова і література

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет української й іноземної філології, журналістики та мистецтв

Кафедра англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

Курс 3

Програму розроблено:

Поторій Н.В., канд. філол. наук, доценткою кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Французовою К.С., к. філол. н., доценткою кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

Програму розроблено на основі освітньої програми «Середня освіта (мова і література англійська)», затвердженої Вченою радою Херсонського державного університету 23.04.2018 р. (протокол № 11) зі змінами (протокол № 16 від 05.04.2022 р., наказ № 235-Д від 07.04.2022 р.).

Деканеса факультету

Ірина ГОШТАНАР

Затверджено на засіданні кафедри
англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Протокол № 2 від 02.09.2025

Завідувачка кафедри

Юлія КИЩЕНКО

Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол № 1 від 15.09.2025

Голова ради

Ірина ГОШТАНАР

Керівниця навчального відділу
19.09.2025

Вікторія ЯЦЕНКО

ВСТУП

Навчальна практика здобувачів ЗВО є обов'язковим компонентом процесу підготовки бакалаврів зі спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація: 014.021 Англійська мова і література.

Якість такого виду практичної підготовки та її ефективність зумовлюються педагогічною спрямованістю її змісту, методів навчання, форм організації взаємодії здобувачів і керівників практики, наближеністю до реальної професійної діяльності. Навчальна (педагогічна) практика передбачає безперервність та послідовність її проведення, формування у здобувачів необхідного обсягу практичних умінь і навичок, а також загальних і фахових компетентностей здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Навчальна практика здобувачів III курсу проводиться протягом 4 тижня і дорівнює 6 кредитам ЄКТС (180 годин). На заочній формі навчання – 2 тижня і дорівнює 6 кредитам ЄКТС (180 годин).

Базою практики є заклади загальної середньої освіти м. Херсон та інших міст України.

Форма підсумкового контролю з навчальної практики – диференційований залік.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ЄCTS	Форма контролю	Опис, мета
OK 22	Навчальна практика	6	Захист /диф. залік	Формування комплексу загальних і фахових компетентностей, необхідних для здійснення подальшої освітньої діяльності для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти

1. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФОРМАТ ПРАКТИКИ

Метою навчальної практики здобувачів III курсу спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація: 014.021 Англійська мова і література є формування комплексу загальних і фахових компетентностей, необхідних для здійснення подальшої освітньої діяльності для здобуття рівня вищої освіти «бакалавр» і професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Під час навчальної практики здобувачів III курсу реалізується комплекс **завдань**:

- ознайомити з побудовою освітнього процесу в ЗЗСО, взагалі, і з особливостями організації в ньому процесу навчання англійської мови;

- ознайомити з професійними обов'язками вчителя англійської мови, правилами ведення документації та її видами, підручниками й навчальними матеріалами з англійської мови, обладнанням класу англійської мови, політикою оцінювання навчальних досягнень учнів і засобами мотивування до навчання й заохочення;

- збагатити знання про сучасні методи, технології, засоби навчання англійської мови у ЗЗСО;

- формувати вміння педагогічного спостереження, аналізу уроку, планування етапів уроку відповідно до поставлених завдань.

Практична підготовка може здійснюватися за такими **формами проходження практики**:

- очна;
- онлайн (дистанційна);
- змішана.

2. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК	ПРН
ОК 22	Навчальна практика	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя	ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації
		ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно	ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації)	ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати
		ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою	ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів	ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності
		ЗК 11. Здатність	ФК 12. Здатність до	ПРН 11. Знати

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК	ПРН
		застосовувати знання у практичних ситуаціях	організації ділової комунікації	принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами
				ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя
				ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання

3. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Види робіт, форма звітності та оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	2	3	4
1.	Складання залікового конспекту уроку № 1	конспект уроку	20
2.	Складання залікового конспекту уроку № 2	конспект уроку	20
3.	Написання аналізу уроку	аналіз уроку	10
Залік			
6.	Презентація звіту	презентація	25
7.	Відповіді на питання	відповіді на питання	25
Загальна кількість балів:			100

Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

-200 балів (для здобувачів галузі знань 22 Охорона здоров'я - 200 балів) відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у Херсонському державному університеті (наказ від 31.08.2023 № 370-Д)

Зміст роботи за тижнями

Тиждень	Вид роботи	Завдання	Форма виконання
I, II тижні	Участь у настановній конференції	Ознайомлення з метою, змістом, формою проведення навчальної практики, критеріями оцінювання результатів практики, формою звіту	Участь у настановній конференції
	Знайомство з керівником від бази практики	Ознайомлення з режимом роботи на базі практики, правилами поведінки в шкільній установі, знайомство з педагогічним та виховним складом навчального закладу	Бесіда з керівником від бази практики
	Складання індивідуального плану проходження практики, його узгодження з керівником від бази практики	Затвердження індивідуального плану проходження практики на базі навчального закладу (визначення, уточнення та упорядкування за відповідним графіком видів діяльності практиканта)	План, узгоджений з керівником від бази практики
	Знайомство зі специфікою роботи вчителя англійської мови у ЗЗСО, вивчення розпорядку й умов праці	Знайомство з учителем іноземної мови; знайомство з класом і класним керівником; вивчення техніки безпеки при роботі в ЗЗСО; знайомство з розкладом; відвідування занять з іноземної мови та класних годин; допомога вчителям в організації навчального та виховного процесу; підготовка до власних залікових уроків з іноземної мови та класної години	Бесіда з учителем англійської мови
	Аналіз підручників англійської мови	Вивчення базової та допоміжної літератури для викладання іноземної мови в ЗЗСО	Конспект з аналізом підручників
	Консультація з керівником практики від ХДУ	Підбиття підсумків роботи за тиждень практики; обговорення проблемних питань; перевірка конспекту з аналізом підручників	Бесіда з керівником практики від ХДУ
	III, IV тижні	Спостереження за роботою вчителя англійської мови,	Відвідування занять вчителя іноземної мови з нотуванням необхідної інформації для

аналіз уроку	створення конспекту-аналізу уроку. Складання аналізу відвіданого уроку з англійської мови	
Складання власних конспектів уроків з англійської мови	Підбір необхідних завдань та демонстраційного матеріалу з відповідної тематики для створення власних конспектів уроків з іноземної мови. Написання конспектів уроків з англійської мови	Конспекти уроку
Обговорення результатів практики з керівником від бази практики	Обговорення відвіданих уроків, проблемних питань; перевірка конспекту-аналізу уроку та конспектів уроків практиканта	Бесіда з керівником від бази практики
Написання загальних висновків про результати практики	Підведення і фіксація загальних висновків про результати практики	Загальні висновки про результати практики
Консультація з керівником практики від ХДУ	Обговорення дискусійних питань; перевірка конспекту-аналізу уроку та конспектів уроків практиканта	Бесіда з керівником практики від ХДУ
Оформлення звіту про результати практики	Укладання звіту про результати практики: фіксація виконаних видів роботи за відповідними датами; фіксація відгуків та оцінок від керівників від бази практики та ХДУ; виставлення всіх необхідних підписів і печаток у документі	Звіт про результати практики
Надання звітної документації на фінальну перевірку керівнику практики від ХДУ, створення презентації звіту, складання заліку	Вчасне надання керівнику практики від ХДУ звітної документації: аналіз уроку, 2 конспекти уроків, загальні висновки про результати практики та звіт про результати практики, створення презентації звіту, підготовка до відповідей на запитання на заліку	Участь у підсумковій конференції, складання заліку

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практична підготовка здобувачів спеціальності 014 Середня освіта організується та координується кафедрою англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова факультету української й іноземної філології та журналістики ХДУ. База практики: заклади загальної середньої освіти м. Херсон та інших міст України.

Організацію та проведення практичної підготовки здійснює декан факультету, керівник практик від факультету, завідувач кафедри. Відповідальність за виконання програми практики покладено на гаранта освітньої програми, групових керівників практики.

Основною діяльністю керівника практики є:

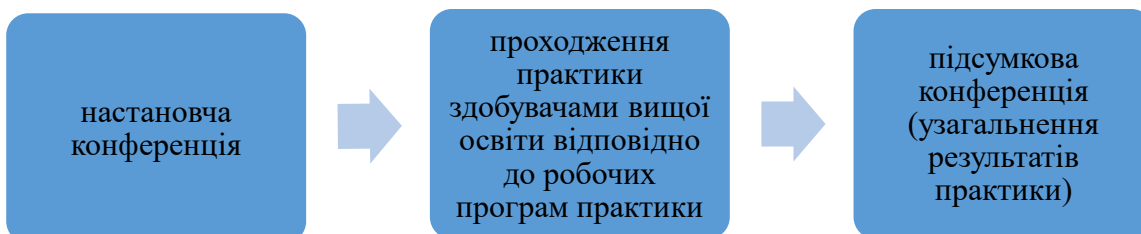
- облік відвідування здобувачами протягом терміну практики;
- забезпечення виконання здобувачами програми практики;
- консультування здобувачів щодо підготовки та оформлення звітної документації, особливості оформлення виконаних завдань тощо;
- подання звітної документації;
- аналізування виконання програм практики й доповідає про її підсумки на засіданні кафедри;

- складання підсумкового звіту, який подається керівникові практики факультету.

Здобувачі, які проходять практику за спеціальністю 035 Філологія, зобов'язані:

- до початку практики одержати консультацію щодо оформлення документів (на настановній конференції з практики або в індивідуальному порядку);
- своєчасно розпочати практику;
- вивчити й суворо дотримуватись правил безпеки життєдіяльності й виробничої санітарії;
- у повному обсязі виконати всі завдання програми практики;
- скласти календарний графік проходження практики та залікових видів робіт/завдань, погодивши його з керівником від бази практики і керівником практики від ХДУ;
- вести звіт про результати практики та своєчасно подавати його на перевірку;
- працювати відповідно до внутрішнього розпорядку бази практики;
- своєчасно оформити всі документи з практики й скласти залік з практики;
- проходити практику в терміни, визначені наказом по університету.

Етапи практичної підготовки

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу. Здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

На другому етапі здобувачі безпосередньо проходять практику на базі практики, виконуючи всі види робіт відповідно робочої програми.

На третьому етапі відбувається підсумкова конференція, де здобувачі складають залік та узагальнюються результати практики.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;

практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проектування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.

Форми і методи контролю:

Контроль діяльності практикантів під час практики складається з поточного і підсумкового. *Поточний контроль* навчальної практики здійснюється керівником практики протягом усього її періоду за такими напрямками:

- дотримання вимог навчальної дисципліни та техніки безпеки;
- активна вмотивована участь в усіх видах діяльності під час практики;
- вчасне, самостійне та якісне виконання здобувачем кожного виду роботи;
- оперативність виправлення недоліків та помилок, вказаних керівником.

Підсумковий контроль здійснюється у спеціально відведений час після завершення проходження практики. Всі здобувачі беруть участь у підсумковій конференції. Здобувачі представляють свої презентації звітів і усно відповідають на запитання. Залік виставляє керівник практики.

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вид роботи	Методичні рекомендації до її виконання
Спостереження за роботою вчителя англійської мови і написання конспект-аналізу уроку	Запишіть результати спостереження за роботою вчителя англійської мови з посиланням на конкретні приклади (які методи, прийоми, засоби навчання й форми роботи використовує та з якою метою, з якими проблемами й труднощами стикається протягом уроку й як їх долає, як використовує технічні й нетехнічні засоби навчання тощо). Запишіть результати спостереження за роботою учнів на уроці англійської мови з посиланням на конкретні приклади (вік учнів, кількість, загальне враження про рівень сформованості знань і вмінь з англійської мови, які методи й засоби навчання викликали позитивну й негативну реакцію, які форми роботи викликали зацікавленість тощо). Зробіть аналіз відвіданого уроку англійської мови, використовуючи надану план-схему аналізу уроку (див. Додаток 1)
Складання власного конспекту уроку з англійської мови	Визначте тему уроку, сформулюйте мету (практична, освітня, розвивальна, виховна), вкажіть обладнання (з-поміж усіх засобів навчання вкажіть підручник, який використовується на уроці). Складіть конспект уроку англійської мови, використовуючи наданий орієнтовний зразок (див. Додаток 2).
Написання загальних висновків про результати практики	Загальні висновки про результати практики оформлюються у Word, 14 шрифтом, інтервал 1,5, вирівнювання по ширині, обсяг – 300 слів. Висновки мають містити такі обов'язкові складники: <ul style="list-style-type: none"> • загальна характеристика видів роботи, що виконувалися під час практики; • самоаналіз якості виконання завдань з практики, характеристика труднощів, що виникали під час проходження практики; • загальна оцінка проходження практики (якого нового досвіду набуто, які знання поглиблено, які навички й вміння сформовано тощо); • побажання щодо вдосконалення змісту й умов проходження практики. Висновки мають бути оригінальним твором, виконаним самостійно кожним здобувачем.
Оформлення звіту про результати	Оформіть звіт про результати практики згідно вимог за зразком звіту

практики	
Створення презентації звіту	<p>Презентація має містити загальні висновки про результати практики та має вміщувати такі обов'язкові складники:</p> <ul style="list-style-type: none"> • загальна характеристика видів роботи, що виконувалися під час практики, • самоаналіз якості виконання завдань з практики, характеристика труднощів, що виникали під час проходження практики, • загальна оцінка результатів проходження практики (які знання поглиблено, яких нових знань і вмінь набуто тощо), побажання щодо покращення умов проходження практики. <p>Презентація має бути оригінальним твором, виконаним самостійно кожним здобувачем. Обсяг – до 10 слайдів</p>
Відповіді на питання до складання заліку	<p>Підготуйтеся до усних відповідей на питання для складання заліку:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте поняття: методи, прийоми, засоби навчання й форми роботи, режим роботи. 2. Назвіть та поясніть складники структури аналізу уроку англійської мови. 3. Назвіть технічні і нетехнічні засоби навчання. 4. Сформулюйте мету уроку (практична, освітня, розвивальна, виховна). Надайте приклади до кожної з них. 5. Назвіть етапи уроку англійської мови та наведіть приклади видів діяльності до кожного етапу

6. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, ФОРМУВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ

Здобувач допускається до складання заліку з навчальної практики за умов виконання програми практики у повному обсязі, своєчасного подання всіх матеріалів на перевірку груповому керівнику й отримання позитивного відгука-характеристики від керівника від бази практики. Підсумкова залікова оцінка за навчальну практику нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Критерії оцінювання конспекту уроку

Кількість балів	Критерії оцінювання
19-20	<p>Конспект уроку відповідає методичним вимогам, містить правильно визначений тип уроку та чітко й коректно сформульовані цілі уроку; вказано методи, прийоми й засоби навчання на кожному етапі. Урок поділено на етапи, що відповідають типу й цілям уроку. Зміст роботи кожного етапу є методично обґрунтованим. Завдання й види робіт складають логічну систему, що має забезпечити реалізацію всіх цілей уроку. Конспект оформлено без друкарських, орфографічних і граматичних помилок. До конспекту додано матеріали, що використовуються на уроці (копії сторінок підручника та зошита, зразки карток, наочних матеріалів – ілюстрацій, репродукцій картин, коміксів тощо)</p>
14-18	<p>Конспект уроку відповідає методичним вимогам, містить правильно визначений тип уроку та чітко й коректно сформульовані цілі уроку; вказано методи, прийоми й засоби навчання на кожному етапі. Урок поділено на етапи, що відповідають типу й цілям уроку. Зміст роботи кожного етапу є методично обґрунтованим. Завдання й види робіт складають логічну систему, що має забезпечити реалізацію всіх цілей уроку. До конспекту додано приклади всіх</p>

	матеріалів, що використовуються на уроці (копії сторінок підручника та зошита, зразки карток, наочних матеріалів – ілюстрацій, репродукцій картин, коміксів тощо). Конспект оформлено неохайно, наявні друкарські, орфографічні і граматичні помилки
10-13	Загалом конспект уроку відповідає методичним вимогам, урок поділено на етапи, завдання й види робіт кожного етапу складають логічну систему, що має забезпечити реалізацію всіх цілей уроку; до конспекту додано приклади всіх матеріалів, що використовуються на уроці (копії сторінок підручника та зошита, зразки карток, наочних матеріалів – ілюстрацій, репродукцій картин, коміксів тощо). Конспект уроку містить такі недоліки: цілі уроку не повністю відповідають змісту роботи на окремих його етапах; не вказано методи, прийоми й засоби навчання на кожному етапі. Конспект оформлено неохайно, наявні друкарські, орфографічні і граматичні помилки
6-9	Загалом конспект уроку відповідає методичним вимогам, але містить такі недоліки: цілі уроку не повністю відповідають змісту роботи на окремих його етапах; не вказано методи, прийоми й засоби навчання на деяких етапах; деякі завдання й види робіт не відповідають цілям уроку; до конспекту не додано всіх матеріалів, що використовуються на уроці. Конспект оформлено неохайно, наявні друкарські, орфографічні і граматичні помилки
1-5	Конспект уроку не відповідає методичним вимогам, містить неправильно визначені тип і цілі уроку, не вказано методи, прийоми й засоби навчання на кожному етапі. Урок поділено на етапи, що не відповідають типу й цілям уроку. Завдання й види робіт не складають логічну систему, що має забезпечити реалізацію всіх цілей уроку. Конспект оформлено з друкарськими, орфографічними й граматичними помилками. До конспекту не додано приклади всіх матеріалів, що використовуються на уроці
0	Конспект уроку не складено

Критерії оцінювання аналізу уроку

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	Аналіз уроку виконано відповідно до запропонованої схеми, наявна характеристика всіх компонентів, характеристика розгорнута, проілюстрована прикладами, містить авторські коментарі й обґрунтовані висновки.
9	Аналіз уроку виконано відповідно до запропонованої схеми, наявна характеристика всіх компонентів, характеристика стисла, бракує прикладів і коментарів, висновки не достатньо обґрунтовані.
7-8	Аналіз уроку виконано відповідно до запропонованої схеми, наявна характеристика не всіх компонентів, характеристика стисла, бракує прикладів і коментарів, висновки не достатньо обґрунтовані.
5-6	Аналіз уроку виконано відповідно до запропонованої схеми, наявна характеристика не всіх компонентів, характеристика стисла, бракує прикладів, коментарів і висновків.
3-4	Аналіз уроку виконано без дотримання запропонованої схеми аналізу, має вигляд переліку фактів, не містить авторського аналізу, коментарів і висновків.
1-2	Аналіз уроку не виконано

**Захист результатів практики на заліку
Критерії оцінювання презентації звіту**

Кількість балів	Критерії оцінювання
24-25	Підготовлена презентація виконана на високому технічному рівні, висновки про результати практики висвітлено у повному обсязі і є обґрунтованими. Презентація є особистим твором здобувача, який містить його враження, необхідні приклади, аналіз і самооцінку результатів навчальної (педагогічної) практики. Викладення результатів педагогічного спостереження має характер розгорнутої обґрунтованої характеристики явища або факту, що описується. До кожного складника здобувач робить власні висновки
18-23	Підготовлена презентація виконана на високому технічному рівні, висновки про результати практики висвітлено у повному обсязі, проте не є обґрунтованими. Презентація є особистим твором здобувача, який містить його враження, необхідні приклади, аналіз і самооцінку результатів навчальної (педагогічної) практики. Усі складники висновків мають характер занадто стислої, без наведення достатньої кількості прикладів, характеристики явища або факту, що описується. Для кожного складника здобувач робить власні висновки
10-17	Підготовлена презентація виконана на достатньому технічному рівні, висновки про результати практики висвітлено не у повному обсязі та не є обґрунтованими. Презентація є особистим твором здобувача, який містить його враження і самооцінку результатів навчальної (педагогічної) практики. Викладення результатів педагогічних спостережень мають характер переліку фактів, якому бракує аналізу, оцінки й ілюстрації прикладами. Для кожного складника здобувач робить власні висновки
1-9	Підготовлена презентація виконана на низькому технічному рівні, висновки про результати практики висвітлено не повністю, не є обґрунтованими. Презентація не є самостійним твором здобувача, не містить ретельного аналізу виконаної роботи, не містить особистої оцінки власних результатів навчальної (педагогічної) практики
0	Презентацію звіту не підготовано

Критерії оцінювання відповідей на запитання на заліку

Кількість балів	Критерії оцінювання
24-25	Здобувач дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш, ніж на 95% запитань, проводить узагальнення і висновки
16-23	Здобувач дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш, ніж на 80-95% запитань, проводить узагальнення і висновки
9-15	Здобувач володіє знаннями матеріалу (70-80%), але допускає незначні помилки (1-2 помилки) у формулюванні термінології, дефініцій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді
1-8	Здобувач дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки (3-4 помилки), які виправляє за допомогою викладача
0	Здобувач не готовий відповідати, не володіє матеріалом або був

	відсутній на заліку
--	---------------------

Підсумкова оцінка

Сума балів за всі види роботи	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звітна документація з навчальної практики складається з таких частин:

- загальні висновки про результати практики здобувача, оформлені згідно з методичними рекомендаціями;
- звіт про результати практики, оформлений згідно вимог, який містить щоденник практики здобувача з датами щодо виконання кожного завдання, відгуки щодо роботи здобувача від керівника від бази практики та від університету;
- документи про виконання залікових видів робіт/завдань (2 конспекти уроків, аналіз уроку) згідно методичних рекомендацій.

Завдання до заліку складаються з таких видів робіт:

- створення та демонстрація презентації звіту (згідно методичних рекомендацій);
- відповіді на запитання до заліку.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків та узагальнення результатів навчальної (педагогічної) практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів) за участі керівників від університету, представників деканату і членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше, ніж за три дні контрольного заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.), демонструючи розроблені презентації звітів. Звітна презентація погоджується з керівником від університету та може вміщувати фотозвіт, відео, скріншоти, аналіз, висновки результатів виконання завдань програми практики. Здобувачам задаються питання відповідно робочої програми, на які необхідно відповісти.

Оцінювання відбувається з урахуванням положень Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті від 07.09.2020

№803-Д. Керівник практики виставляє здобувачу підсумкову оцінку на підставі сумарної оцінки за всіма напрямками його діяльності під час проходження практики та під час заліку.

Здобувачі мають право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д).

Оцінка за практику виставляється у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача за підписом керівника практики. Непроходження або невиконання програми практики вважаться академічною заборгованістю. Здобувач, який не виконав програму практики без поважної причини, відраховується з університету. За умови невиконання здобувачем програми практики з поважної причини університет може дозволити індивідуальний термін проходження практики.

Здобувач, який виконав програму практики, але під час підведення підсумків практики отримав незадовільну оцінку, має право перескласти комісії залік з практики у період ліквідації академічної заборгованості, визначений регламентом університету згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХДУ. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри.

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів: навчально- методичний посібник / Редько В. Г., Полонська В.К., Басай Н.П. [та ін.]; за наук. ред. Редька В. Г. Київ: Педагогічна думка, 2018. 360 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2018. 590 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підруч. для студ. вузів / С. Ю. Ніколаєва [та ін.]; ред. К. І. Онищенко. Київ : Ленвіт, 2019. 319 с.
4. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл., які навчаються за напрямом "Філологія". Дніпропетровський ун-т економіки та права. Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2015. 246 с.
5. Тарнопольський О. Б. Рольові ігри : зб. рольових ігор для навч. англ. мови (рівень володіння англ. мовою В1-В2) : навч. посіб. / О. Б. Тарнопольський, Ю. В. Дегтярьова, В. С. Однорогова. Дніпропетр. ун-т економіки та права. Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2019. 123 с.
6. Яременко Н., Коломієць Н., Мішеніна Т. Цифрові проєкти в літературній освіті профільної школи. Сучасні тенденції методики навчання: мовно-літературна царина : колективна монографія / за заг. ред. проф. З. П. Бакум. Кривий Ріг : КДПУ, 2023.

Допоміжна

7. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф. Методика навчання іноземних мов і культур / за заг. редакцією С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2018. 590 с.
8. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2015. 206 с.
9. Євчук О., Доценко І. Бліц-контроль на уроках англійської мови. 4 клас. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 64 с.

10. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник/ Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2019. 328 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/427509.pdf
11. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2019. 320 с.
12. Мисечко О.Є. Методика навчання англійської мови у середній школі: навчальний посібник-практикум для студентів. Житомир: Полісся, 2020. 256 с.
13. Програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 2-12 класи. К.: Ірпінь, 2015. 208 с.
14. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За заг. ред. І.В. Самойлюкевич. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2019. 152 с.
15. Салата І. А., Євтушенко Н. А. Формування мовної особистості учнів на уроках англійської мови у профільній школі в умовах дистанційної освіти. Сучасні тенденції методики навчання : мовно-літературна царина: колективна монографія / за заг. ред. проф. З. П. Бакум. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. С.97-135.
16. Gladka O. Developing Higher Order Thinking Skills in the English Classroom. Global Changes in Ukraine : Global Changes in English Teaching in Ukraine: Book of Convention Papers / Comp. A. Radu. Eds. A. Radu, L. Kuznetzova : XXI TESOL Ukraine Convention. March 24–25, 2016. Львів : ПП «Марусич», 2019. Р. 47–48.
17. Mason J., Giovanelli M. Studying Fiction : A Guide for Teachers and Researchers. Routledge, 2021. 138 p.
18. Morska L. I. Theory and practice of English teaching Methodology. Тернопіль: Астон, 2016. 248 с.
19. Pentón Herrera L. J., Martínez-Alba G. Social-Emotional Learning in the English Language Classroom: Fostering Growth, Self-care, and Independence. TESOL International Association, 2021.

Інтернет-ресурси

20. Державний стандарт базової і повної середньої освіти. 2020. [URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/10/08/derzhstandartbazovoiosvityprezentatsiya.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/10/08/derzhstandartbazovoiosvityprezentatsiya.pdf)
21. Закон України «Про освіту». Електронний ресурс. Законодавство України, 2017. № 38-3. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
22. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і для шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10-11 класи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>
23. Освіта: інклюзія та універсальний дизайн. URL: https://usif.ua/images/news/2021_08_30/EducationInclusiveUniversalDesign_Brochure_Web_2.pdf
24. Практичний посібник для шкіл з використання Інструменту демократичного розвитку. 2019. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka>
25. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv>
26. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/>
27. Сучасне викладання іноземних мов. План уроку. URL : <https://nus.org.ua/view/suchasne-vykladannya-inozemnyh-mov-plan-uroku/>

28. Шаблон для написання конспекту з англійської мови. URL : <https://naurok.com.ua/shablon-dlya-napisannya-konspektu-z-angliysko-movi-5173.html>
29. British Council. Teaching English. URL : <https://www.teachingenglish.org.uk/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Аналіз уроку англійської мови

Титульний аркуш

*Аналіз уроку англійської мови,
проведеного в _____ класі _____ (назва закладу загальної середньої освіти)
учителем (прізвище, ім'я, по батькові)*

Схема загального аналізу уроку

I. Цілеспрямованість уроку

1. Визначити тему уроку, місце уроку в тематичному циклі, тип уроку.
2. Назвати цілі уроку: практичні, виховні, загальноосвітні, розвивальні, професійно орієнтовані.
3. Встановити відповідність поставлених цілей типу уроку та його місцю в тематичному циклі уроків.

II. Структура і зміст уроку

1. Зафіксувати етапи уроку в їх послідовності.
2. Встановити відповідність прийомів навчання основним цілям уроку.
3. Оцінити раціональність співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ.
4. Назвати допоміжні засоби навчання, що використовувались, оцінити їх доцільність та ефективність.
5. Визначити розвивальну, виховну, освітню цінність мовленнєвого матеріалу уроку і вправ, їх відповідність віковим інтересам учнів.

III. Активність учнів на уроці

1. Визначити основні форми взаємодії вчителя та учнів на уроці, їх місце (на якому етапі, для виконання яких завдань) та ефективність.
2. Назвати прийоми стимулювання мовленнєвої і розумової активності учнів.

IV. Мовленнєва поведінка вчителя

1. Визначити відповідність мовлення вчителя мовній нормі, його адаптованість до рівня мовної підготовки учнів і вимог шкільної програми.
2. Визначити ступінь володіння виразами класного вжитку.
3. Оцінити чіткість і доступність формулювання вчителем завдань для учнів і зверненість його мовлення до учнів.
4. Визначити доцільність використання рідної мови вчителем на уроці.
5. Встановити співвідношення мовлення вчителя та учнів на уроці.

V. Результативність уроку

1. Підсумувати те, чого навчилися учні на уроці.
2. Визначити відповідність рівня сформованості мовленнєвих навичок і вмій поставленим цілям.
3. Оцінити об'єктивність і мотиваційний потенціал виставлених учителем оцінок.

Конспект уроку англійської мови

Орієнтовний зразок
План-конспект уроку

Тема: _____

Мета: _____

- практична – _____

- освітня – _____

- розвивальна – _____

- виховна – _____

Обладнання: (з-поміж усіх засобів навчання вкажіть підручник, який використовується на уроці)

Хід роботи

№	Етап уроку	Час	Зміст роботи		Метод, прийом, засіб навчання
			Дії (слова) учителя	Дії (слова) учнів	
1	Назвіть етап уроку, наприклад: «Повідомлення мети уроку:	Вкажіть, скільки часу планується витратити на цей етап, напр. 1 хв.	Напишіть слова учителя (повідомлення, пояснення, інструкції), наприклад: «Мета нашого уроку - ... / The topic of our lesson is ....»	Напишіть, що мають зробити учні або як вони мають відповісти	Назвіть метод, прийом і засіб/засоби навчання, які використано на цьому етапі